

zij bij buigen van de dij. CARLILL vond echter het verstreken zijn in gevallen, waarbij van buiging van de dij geen sprake was en evenmin atrophie der onderliggende spieren kon worden vastgesteld, zoodat hij met de verklaring wel een beetje verlegen is. Hij schrijft aan zijn waarneming beteekenis toe ter onderscheiding van een neuralgie, welke onderscheiding, zooals bekend is, niet altijd heel scherp is te maken en herhaaldelijk slechts uit de verhouding der reflexen wordt gesteld. In al zijn gevallen bestond tevens de voor neuritis zoo kenmerkende afwezigheid van den Achillespeesreflex. CARLILL besluit in zulke gevallen, dat de zenuwstam in zijn geheele dikte is aangedaan, daar de reflex langs den n. tibialis wordt voortgeleid en de m. gluteus maximus, die intusschen, volgens CARLILL zelf, niet de bilplooï vormt, vezels krijgt van den n. peroneus. In geval de peesreflex om een of andere reden niet kan worden onderzocht, zou aan het al of niet bestaan van de bilplooï dus diagnostische waarde kunnen worden toegekend.

Opgemerkt dient, dat op veranderingen van den vorm der bilplooï ook reeds eerder de aandacht is gevestigd (vergel. bijv. WERTHEIM SALOMONSON, *Neuralgie und Myalgie* in LEWANDOWSKY's *Handbuch der Neurologie*). CARLILL meent echter, dat het door hem beschreven verschijnsel in verband met de daaraan toegekende beteekenis niet beschreven was, althans niet veel aandacht had getrokken.

D. H. KOETSER.

OVERZICHT VAN WEEKBLADEN.

Berliner klinische Wochenschrift 1916, n^o. 45.

W. NAGEL. *Ueber Dammplastik bei kompletter Ruptur.*

HÖLSCHER. *Ueber die Behandlung von Kopfschüssen.*

J. L. BURCKHARDT. *Ein beschleunigtes Verfahren zur Diphtherie-Virulenzprüfung.* — Waar het noodig is de diagnose van virulente diphtherie-bacillen door de proef van RÖMER op Guineesche biggetjes door de huidproof met zekerheid te stellen, bezigt men een reine cultuur, door overenting van de eerste LÖFFLER-plaat verkregen. Dit is zeer tijdroovend. De schrijver heeft nu in een 60-tal gevallen de huidenting verricht met het onreine materiaal van de oorspronkelijke LÖFFLER-plaat en verkrijgt daardoor in 2—3 dagen een beslissenden uitslag. Bij zeer gering aantal diphtheriekoloniën kan het voorkomen, dat zij door de lus worden overgeslagen, maar dit is zeer zeldzaam.

KALKHOF. *Volvulus des aufsteigenden Dickdarms durch Gekrösemissbildung. Beobachtung aus dem Felde.* — Het geval is gelijk aan dat van EUNIKE (*Münchener med. Wochenschrift* 1915, n^o. 51).

GUSTAV VOGEL und HEINRICH BERGEMANN. *Behelfsmässiger Riesenmagnet.*

EDUARD HUMMEL. *Bäderbehandlung eitriger Wunden.* — Drie gevallen van gangreen met sterke ettering, waarin de lijdens amputatie konden ontgaan door behandeling met warme zoutbaden. Snelle reiniging en afstooting.

ARTHUR SCHLESINGER. *Ueber Carbolsäure-Offenbehandlung.*

WILLY HOFMANN. *Nierentuberculose und Menstruation*. — LENHARTZ en anderen hebben bij chronische en bij acute pyelitis reeds opgemerkt, dat vóór het verschijnen der menstruatie vaak verergeringen optreden, die bij het tot stand komen der bloeding weder wijken. De schrijver deelt een geval van eenzijdige nier-tuberculose mede, waarin geheel hetzelfde zich voordeed en de vóór de menstruatie ontstane pijnen en algemeene stoornissen met hevige koorts verdwenen bij den aanvang der bloeding.

Deutsche medizinische Wochenschrift 1916, No. 44.

WALCHER. *Lebendiger Handersatz durch Schaffung eines neuen Gelenks*.

TH. RUMPEL und A. V. KNACK. *Dysenterieartige Darmerkrankungen und Oedeme*. (Fortsetzung folgt).

A. FONIO. *Zur Behandlung der haemorrhagischen Diathesen und der Haemophilie durch das Koagulen*. — Enkele gevallen zijn uit de literatuur bekend, waarin de inspuiting van coaguleen bij morbus maculosus goed gevolg had; ook FONIO zag zulk een geval, dat later echter recidiveerde en elders niet op dezelfde wijze werd behandeld. Deze behandeling is symptomatisch ter vervanging van de werking der bloedplaatjes en moet dus herhaald worden. De literatuur vóór de belangrijke onderzoeken van E. FRANK wordt besproken. Niet elke haemorrhagische diathese berust op gebrek aan megacariocyten en dus ook aan bloedplaatjes; ook veranderingen aan de haarvaten kunnen oorzaak zijn. Tot de eerste behooren de in de jeugd ontstane, ideopathische morbus maculosus, de symptomatische bij leukaemieën, de toxische (benzol), tot de tweede o. a. het scorbuut; ook bij haemophilie zijn de bloedplaatjes niet verminderd, maar zij functioneeren slecht; coaguleen werkt hierbij plaatselijk zeer goed. Bloedplaatjes zijn moeilijk te verkrijgen, maar coaguleen werkt even goed, daar het evenals de plaatjes den bloedkoek doet samentrekken. De goede werking bij melaena wordt aan een geval vertoond. In den laatsten tijd wordt een nieuw en krachtiger coaguleen in den handel gebracht, waarvan aanwijzingen en gebruik in bijzonderheden worden besproken.

HOSEMANN. *Intravenöse Kamferinfusion*. — Reeds lang heeft de schrijver van intraveneuse inspuitingen van waterige kamferoplossingen met voordeel gebruik gemaakt. Hij kan het oordeel van LEO bevestigen. Zeer groote giften werden goed verdragen. Onderhuids spoten LEUBE en anderen 80—90 gr. kamfer per dag in. De schrijver houdt fleschjes in voorraad, waarin 0.35 kamfer, 2 alcohol en 4.5 water; de kamfer is bevat in 3.5 cM³ spiritus camphoratus. Zulk een fleschje wordt leeggegoten in 1/2—1 liter physiologische zoutoplossing of in 10 pCt. druivensuikeroplossing. De intraveneuse inspuiting liet bij dieren veel grootere hoeveelheden kamfer toe dan de genoemde. Opmerkelijk is bij verwonden de werking, die voortreffelijk is, op pols, hart en ademhaling en veel langer aanhoudt dan de ingieting zonder kamfer. Een aantal geschiedenissen toont het nut aan bij verwonden en bij septische toestanden, bij welke laatste kamfer in glyucose-oplossing wordt aangewend.

PAUL SCHMIDT. *Komplement-Ablenkung bei hämolytischen Kaninchen-Immunsereen*. — Belangstellenden worden naar het artikel verwezen.

H. WEIZ. *Zur Behandlung der Radialislähmung*. — Om de hand bij het grijpen meer kracht te geven na de hechting van den nerv. radialis worden de musc. flexor carpi radialis en ulnaris van hun aanhechtingen losgemaakt en na dezelfde bewerkingen aan de overeenkomstige extensoren aan de aanhechtingspunten der laatste bevestigd. De uitkomsten blijken uit de goede functie in twee gevallen verkregen.

EDMUND SAALFELD. *Zur Ausführung der WASSERMANNschen Reaktion in der Praxis*. — Het blijkt hoe langer hoe meer, dat de uitkomsten van het onderzoek van hetzelfde serum op de reactie van WASSERMANN aan verschillende betrouwbare

inrichtingen hemelsbreed uiteenloopen. Ook SAALFELD kan daarover sterke staaltjes mededeelen. Waarom worden de reagentia niet van staatswege gecontroleerd? Er bestaat in Duitschland slechts een enkele fabriek (van GANSTE Frankfurt), wier reagentia door WASSERMANN zelf worden gecontroleerd. De behoefte daaraan wordt in en na den oorlog zeer groot en SAALFELD dringt daarom nogmaals op eenheid van reagemiddelen, contrôle, op zeer geoeft personeel en staatswaarborg aan.

J. HÄRTL. *Fehlende Erinnerung des Verletzten für einen Schädelschuss*. — Het slachtoffer kreeg in gebukte houding een schot à bout portant onder de protuberantia van den schedel, verloor het bewustzijn niet, wist later alle omstandigheden, begreep niet, hoe hij aan zijn wond kwam en ging met den hem begeleiden dader naar huis terug. Van het schot had hij niets gehoord. Pas een ander, dergelijk geval bracht hem op het denkbeeld der waarheid. Met Röntgenstralen werd de kogel en zijn baan aangetoond.

HERZOG. *Akuter Gelenkrheumatismus und Meningitis*. — Vier gevallen, waarvan één uitvoerig beschreven. Steeds werkte salicylas natrius genezend. Opmerkelijk was, dat in het eene geval GRAM-negatieve diplococci in het cerebrospinaalvocht microscopisch waren gevonden, niet echter gekweekt. Zij kunnen ook acuut gewrichts-rheumatisme verwekken. Als meningococci kunnen zij slechts door kweeking, agglutinatie enz. met zekerheid worden herkend. Treffend blijft echter de werking van het salicylzuur. Meningitis bij rheumatismus was vroeger welbekend, wordt tegenwoordig niet meer vermeld.

M. DA ROCHA-LIMA. *Zur Aetiologie des Fleckfiebers. Bemerkungen zu den in n^o. 38 und 41 dieser Wochenschrift erschienenen Aufsätzen von TOEPFER und SCHÜSSLER*. — Polemie over de vraag of men *Rickettsia Prowazeki* al of niet tot de bacteriën mag rekenen.

OTTO HEINEMANN. *Seropneumothorax nach Schussverletzung*. — Beschreven wordt het Röntgenbeeld, waarbij vooral de golven van het exsudaat bij de ademhaling in het oog vielen. Door herhaalde opneming kon voortreffelijk de voortgang der genezing worden nagegaan.

HEINRICH EGYEDT. *Eine Kombination von syphilitischem Primäraffekt der Vulva mit isolierter Vulvitis diphtherica*.

L. LORANT. *Optochin-Amaurose*. — Gegeven werd 4 gram in giften van 200 mgr. om de 2 uren. Na gebruik van de laatste gift amaurose, die nu reeds 6½ maand bij de 40-jarige vrouw aanhoudt; nog slechts lichtschijn, geen vingers zien, nauwe netvliesvaten, bleke papil, geringe licht-reactie. Op welke wijze men optochine ook wil aanwenden, voorloopig is het geraden het niet buiten de kliniek toe te passen, totdat een geheel onschadelijke bereiding zal zijn gevonden.

Oeffentliches Gesundheitswesen. ASCHER. *Zweckverbände für Gesundheitsfürsorge*.

Standesangelegenheiten. G. MAMLOCK. *Aerztliches Standesleben im Kriege*. V. *Kleine Mitteilungen*.

J. A. WIJNHOF.

Wiener klinische Wochenschrift 1916, n^o. 45.

G. NOBL. *Zur Morphologie lymphatischer Hautveränderungen*. — Aan de hand van enkele ziektegeschiedenissen wijst NOBL erop, dat de lymphatische leukaemie en pseudoleukaemie aanleiding kunnen geven tot de vorming van knobbelvormige of meer diffuus verbreide zwellingen, veelal week op aanvoelen en blauwrood van kleur, welke zwellingen in hoofdzaak bestaan uit infiltraten van leucocyten met enkele fibroblasten en nieuwgevormde bloedvaten. De bouw van de huid blijft ongewijzigd, regressieve veranderingen treden noch in de huidcellen noch in het, vooral langs de vaten zich ontwikkelende, leucocyten-infiltraat op. Deze infiltraten ontstaan over het

geheele lichaam, doch bij voorkeur in het gelaat aan neus, wenkbrauwen en ooren, zoodat de zich hier vormende verdikkingen het gelaat doen gelijken op den leeuwenkop van de lepra.

J. MATKO. *Hauterscheinungen nach Typhusschutzimpfungen*. — De eerste inspuiting met typhusvaccin wordt bijna nimmer gevolgd door huidafwijkingen; bij de tweede daarentegen is dit geen opvallende uitzondering. Veelvuldig ontstaat om de plaats van inspuiting een meer of minder uitgebreide roodheid en geringe zwelling, niet zelden zijn ook de lymfvaten rood gezwollen. In enkele gevallen is waargenomen: over de geheele huid uitgebreide roodheid, urticaria, acnepuisten. Nimmer is, in den laatsten tijd, melding gemaakt van herpes labialis. Door MATKO werd in 7 gevallen de vorming van in uiterlijk min of meer kenmerkende typhusroseola gezien. De soortgelijke gevallen, tot nog toe beschreven, waren meestal echte typhoïden na de inspuiting; vandaar dat het bijzondere vermelding verdient, dat deze gevallen alle kort na de inspuiting ontstonden, in enkele dagen weder genezen waren, niet met typheuze bloedveranderingen gepaard gingen en dat noch in de uitgesneden weefselstukjes, noch in ontlasting, urine of bloed typhusbacillen aantoonbaar waren. Ook het microscopische beeld van deze roseola onderscheidde zich in enkele opzichten van dat van de echte typhusroseola volgens FRAENKEL.

H. KEITLER und R. WOLFSGRUBER. *Ueber Beeinflussung der Phagozytose bei Pferdeleukozyten durch menschliches Serum*. — Goed uitgewasschen leucocyten van paarden werden bij 37° C. samengebracht met zéér fijne houtkool en gemengd of met isotonische zoutoplossing of met menselijk serum, en daarna nagegaan, of het aantal leucocyten, die kooldeeltjes opgenomen hadden, in beide gevallen verandering had ondergaan. Steeds bleek een vermindering der phagocytair werking door vermenging met het serum; in 2 proeven veroorzaakte een voorafgaande chloroformnarcose een daling der phagocytose. Uit de andere proeven, normale sera, serum van koortslijders, zwangeren enz. laat zich geen gevolgtrekking maken.

E. PRIBRAM. *Zur Therapie der Schädelschüsse (Nachtrag)*.

JOSEF SCHWONER. *Ueber die haemorrhagische Hautreaktion bei Fleckfieber*. — LIPSCHÜTZ zegt, dat het voor vlektyphus kenmerkend is, dat reeds na geringe huidprikkeling (krabben, knijpen) huidbloedingen ontstaan; dit is onjuist. Voor alle besmettelijke ziekten (roodvonk, mazelen, sepsis) geldt in meer of mindere mate, dat de bloedvaten zeer kwetsbaar zijn en dus door geringe huidprikkelers (knijpen, stuwing) huidbloedingen opgewekt kunnen worden.

L. VON KORCZYNSKI. *Syphilitische Aortenerkrankungen*. — Vervolg.

Militärsanitätswesen. JOSEF SCHLEINZER. *Zur Frage des Verwundeten Zuschubes von der Front*.

Arztzusammenkunft in der Krankensammelstation I. D. S. A. 91/2.

J. ED. ST.

Münchener medizinische Wochenschrift 1916, No. 45.

A. BETHE. *Beiträge zum Problem der willkürlich beweglichen Prothesen. I. Die Kraftkurve menschlicher Muskeln und die reziproke Innervation der Antagonisten*. — BETHE bespreekt de kracht der spieren bij verschillende verkorting, de wederkeerige innervatie der antagonisten en de samenwerking van verschillende spiersystemen en besluit met de gevolgtrekkingen, welke men hieruit moet maken voor de samenstelling van willekeurig beweeglijke prothesen.

W. PRYLL. *Kohabitationstermin und Kindsgeschlecht*. — PRYLL heeft met 25 eigen waarnemingen uit de literatuur ongeveer 700 gevallen van conceptie na één zorgvuldig vastgestelde cohabitatie verzameld. Het bleek hem, dat bij de vrouw inderdaad een optimum voor de conceptie bestaat, vallend op den achtsten dag na het begin der laatste menstruatie. De door hem ontworpen kromme stijgt snel na den

eersten menstruatiedag om na den achtsten dag snel te dalen. Wat de geslachtsbepaling betreft, vond hij voor elken dag na de menstruatie een ongeveer gelijk overheerschen van het aantal jongens boven dat der meisjes, zoodat hij meent, dat op het geslacht van het kind geen invloed kan worden uitgeoefend door de cohabitatie op een bepaalden dag na de menstruatie te doen plaats hebben.

ENGWER. *Ueber die Behandlung der kindlichen Gonorrhöe mittelst der „Fiebertherapie“* (WEISS). — Gunstige werking in één geval.

G. MAYER. *Die Methanin-Sanierung*. — MAYER bespreekt de verschillende wijzen van toepassing van de door hem zeer geprezen ontsmetting met methanine, een mengsel, waarvan trichlooraethyleen het voornaamste bestanddeel is. Ook voor het dooden van ongedierte en neten van luizen is methanine zeer werkzaam.

F. MAIER. *Trigeminusneuralgie und Anästhesierung des Ganglion Gasseri*. — In hoofdzaak techniek. MAIER beschrijft een nieuwe methode om door de incisura mandibulae het ganglion Gasseri te bereiken. Hij brengt de naald niet tot in het ganglion, doch spuit de vloeistof (0.5 pCt. oplossing van BRAUN) in de onmiddellijke omgeving van het foramen ovale in de richting van de zenuw.

H. BERGER. *Kriegsbeschädigte Aerzte und literarische Hilfsarbeit*.

Feldärztliche Beilage der Münchener medizinische Wochenschrift 1916, No. 45.

KOHLHAAS. *Herzbeschwerden nach Lungenschüssen*. — Ter verklaring van de hartstoornissen, die men niet zelden ziet na schotwond der longen, welke het hart geheel vrij gelaten heeft, beschrijft KOHLHAAS 2 waarnemingen, die hij bij het aanbrengen van een kunstmatigen pneumothorax bij longtuberculose maakte: hij vond bij lijkopening een omschreven vergroeiing der beide bladen van het hartezakje ter plaatse, waar de pneumothorax deze bladen tegen elkander geperst had. Zoo kunnen ook door een haemothorax dergelijke verklevingen en strengen optreden, die hartgeuischen, -tonen en -stoornissen kunnen veroorzaken. Indien de haemothorax niet geheel steriel is, kunnen bacteriën door het tegen elkander gedrukt liggen der lymphspeten van borst- en hartvlies een fibrineuse of etterige pericarditis veroorzaken, ook zonder dat het hartezakje getroffen werd.

W. LEHMANN. *Die Störungen der Lage- und Bewegungsempfindungen in Zehen und Fingergelenken nach Nervenschüssen*. — Volgens GOLDSCHIEDER komt het liggings- en bewegingsgevoel van teenen en vingers hoofdzakelijk tot stand door de gewrichtsensibiliteit en niet of in veel mindere mate door het spier-, pees- en huidgevoel. LEHMANN heeft nu bij een reeks zenuwverlammingen na oorlogsverwondingen nagegaan, hoe het hierbij gesteld was met dit liggings- en bewegingsgevoel en door zijn onderzoek de opvatting van GOLDSCHIEDER bevestigd. Hij vond stoornissen in dit gevoel alleen bij verwondingen van nn. tibialis, ulnaris en medianus, niet bij die van nn. radialis en peroneus. De gewrichtzenuwen voor de teenen loopen in de nervi digitales plantares proprii, mediales en laterales, die voor de vingers, voor duim, wijs- en middelvinger gewoonlijk in den n. medianus, voor 4den en 5den vinger in den n. ulnaris. De innervatie van de gewrichten van 4den en soms ook 3den vinger kan wisselen, daar of beide zenuwen hetzelfde gewricht voorzien of medianus en ulnaris vicarieerend voor elkander werkzaam zijn.

HALLENBERGER. *Ein Verfahren zum Nachweis spärlicher Malariaparasiten*. — Warme aanbeveling van de Amerikaansche methode van BASS en JOHNS, die nog eens in bijzonderheden beschreven wordt. HALLENBERGER vond, dat de natriumcitraat-dextrose-oplossing zeer goed vervangen kan worden door een 2 pCt. natriumcitraatoplossing.

W. HILDEBRANDT. *Influenza-Myositis*. — In het beschreven geval trad in het verloop van een influenza (bacillen in het sputum) een sterke pijnlijke zwelling van

den linker musculus vastus medialis op, gepaard met een lichtere zwelling van de overige strekspieren van het linker bovenbeen, die na salicylgebruik snel verdween. HILDEBRANDT maakt voorts opmerkzaam op het in vele gevallen van echte influenza door hem waargenomen bloedbeeld: lichte neutrophiele leucocytose met daaraan aansluitend sterke, zeer lang aanhoudende betrekkelijke en volstreckte vermeerdering der lymphocyten.

SICK. *Zur Kriegstechnik des Wundverbandes.*

DOBBERTIN. *Das Chloren schwerinfizierter Wunden mit DAKIN-lösung.* — Zeer waardeerend artikel over de toepassing van de oplossing van DAKIN, waarvan de bereiding, verbandtechniek, werking en aanwijzingen in bijzonderheden worden beschreven. DOBBERTIN vermoedt, dat de ontdekking van DAKIN een keerpunt zal geven in de behandeling van besmette wonden, in het bijzonder van gasphlegmone, en men uit het tijdperk van droge, aseptische behandeling zal terugkeeren tot dat van de actieve, natte, antiseptische behandeling.

O. KALB. *Erfahrungen mit Schussverletzungen des Schädels im Heimatlazarett.*

W. RÜBSAMEN. *Zur Behandlung der Schädeltangentialschüsse.*

PL. STUMPF. *Verfahren zur röntgenologischen Lagebestimmung von Fremdkörpern, insbesondere im Auge nach der erweiterten und ergänzten Methode MÜLLER (Immenstadt).* — Met afbeeldingen.

R. KOCH. *Ein einfaches Pupilloskop.* — Afgebeeld.

H. CONRADI und R. BIELING. *Zur Aetiologie und Pathogenese des Gasbrands. III. Mitteilung. (Schluss).* — Niet kort samen te vatten. Bij hun belangwekkende onderzoeken vonden schrijvers, dat de verwekker der gasphlegmone een vegetatieve en een sporogene ontwikkelingsphase doormaakt, waarvan de eerste de parasitaire, aggressieve eigenschappen bezit, de tweede als een saprophyt leeft en het weefsel omzet. Wat men beschreven vindt als den boutvuurbacil, den bacil van het maligne oedeem, den gasgangreenbacil van GHON-SACHS zijn tusschen- of eindvormen in bovengenoemden ontwikkelingsgang; de bacil van FRAENKEL is niets dan het vegetatieve ontwikkelingstijdperk van den bac. sarcemphysematodes. Bepalend voor den ontwikkelingsvorm bleek de voeding te zijn: toediening van koolhydraat brengt den vegetatieven vorm tot ontwikkeling, overgang tot eiwitkost den sporogenen vorm.

La Presse Médicale 1916, No. 60.

F. JAYLE, P. BACQUELIN et TH. DUBÉ. *La tension élastique continue pour le redressement des attitudes vicieuses, des membres.* — Met vele afbeeldingen van toestellen.

A. MAUTÉ. *Contribution à l'étude de la dysentérie amibienne (à propos d'observations recueillies au Maroc).* — MAUTÉ vat de aanwezigheid van amoeben in het darmkanaal op als een chronische ziekte met acute verergeringen; de dysenterische aanval is slechts een voorval in het verloop van deze ziekte. Men moet deze lijdens daarom niet behandelen, totdat de verschijnselen geweken zijn, doch totdat er ook na een provoocerende behandeling (lavement van 1 gram jodium en 2 gram jodiumzout op één liter water) geen cysten meer te vinden zijn in de ontlasting. De acute verschijnselen vertoonen zich niet zelden onder het beeld van een gewone voorbijgaande diarrhoe. Vaak wordt de ziekte hardnekkiger en het weerstandsvermogen van de amoeben verhoogd, indien tevens in den darm aanwezig zijn protozoën of wormen, vooral amoeba trichomonas; dikwijls geneest de dysenterie pas, nadat deze parasieten verwijderd zijn (santonine, thymol; tegen trichomonas volgens ESCOMEL terpentijn). MAUTÉ behandelt de ziekte aldus: 3—4 dagen 2 maal daags 40 mgr. hydrochloras emetini; 3—4 dagen één inspuiting van 40 mgr.; de verschijnselen zijn dan meestal geweken; nu 6 dagen rust, 5 dagen één inspuiting, een week rust, een nieuwe reeks

inspuitingen; vindt men nu geen cysten, dan toch na 10 dagen nog een reeks; blijven ook nu na jodiumlavementen de cysten weg, dan beschouwt MAUTÉ den patiënt voor hersteld, doch geeft niettemin na 6—8 weken nog een reeks inspuitingen. In de gevallen, bij welke na 5 weken nog cysten te vinden zijn, begint MAUTÉ een behandeling met novarsenobenzol (om de 6 dagen 0.15, stijgend met 0.15 tot 0.75 en zelden 0.90 gram); zijn hierna de cysten nog niet verdwenen, dan geeft hij 2 reeksen van 5 emetine-inspuitingen (2 van 80, 3 van 40 mgr.) met een tusschenruimte van 8 dagen. Op deze wijze genezen 94 pCt. der lijdens. MAUTÉ gelooft, dat men ook een beginnend leverabsces met emetine kan doen verdwijnen.

P. SMIT.

The Journal of the American Medical Association. Vol. LXVII, No. 9.

JOSEPH RILUS EASTMAN. *Congenital deformation and defunctionalization of the caudad ileum and colon.* — Een anatomische beschrijving wordt gegeven van de ontwikkelingsstoornissen van die darmstukken, welke aanleiding geven tot abnormale plooivormingen in het mesenterium. Toelichting door duidelijke afbeeldingen.

DONALD GUTHRIE. *Indications for cholecystectomy.* — De schrijver heeft aan een dertigtal chirurgen een aantal vragen gesteld omtrent deze operatie. Hij deelt de antwoorden vrij uitvoerig mede, waaruit men de meening van de Amerikaansche heekkundigen kan kennen. Er blijkt, dat de operatie nu meer en meer op den voorgrond komt. Recidief komt minder voor dan bij de cystostomie. Echter is de techniek veel lastiger en het onmiddellijk gevaar grooter. De operatie is aangewezen, als de wand der galblaas ziek, of als de doorgankelijkheid van den ductus cysticus twijfelachtig is. Slechte toestand van den lijder, acuut empyeem, besmetting van de galgangen, pancreatitis vormen een tegenaanwijzing. Bij acuut empyeem doet men goed eerst te draineeren en later de verwijdering te verrichten.

EDWIN W. RYERSON. *Fat embolism in bone surgery. Incidence and prevention.* — Aanbevolen wordt, in navolging van enkele anderen, een lid een half uur lang af te binden bij een operatie, die gevaar geeft voor vetembolie. Bij bekkenfractuur kan volgens MOMBURG het middel omsnoerd worden.

ALBERT H. FREIBERG. *The evolution of osteochondritis deformans coxae juvenilis.* — Mededeeling van twee gevallen van de ziekte van PERTHES. Een of andere chronische besmettingshaard is vermoedelijk de oorzaak van de aandoening.

EDWARD C. ROZENOW. *Elective localization of bacteria in diseases of the nervous system.* — Bij multiple sclerose, sporadische poliomyelitis anterior, myelitis transversa, neuralgie, neuritis multiplex, myositis, neuritis dentalis, „myalgie” werden al de organen, die als besmettingshaarden in aanmerking komen, onderzocht. De eventueel gevonden bacteriën werden gekweekt en met de verkregen stammen dierproeven verricht. Men kon dan vaststellen een zekeren voorkeur voor bepaalde organen van bepaalde stammen, eenigszins overeenkomende met de bij den mensch ziek bevonden organen.

ARCHIBALD L. HAYNE and FRANCES P. CEPELKA. *Poliomyelitis with some observations on thirty cases.* — Er is een nog onbekend iets verantwoordelijk voor de overbrenging van de ziekte. Niet ieder geval ontstaat door onmiddellijke aanraking met een lijder of door een menschen bacillendragers. Leukopenie is niet kenmerkend voor de ziekte. Verplichte afzondering van de lijdens in ziekenhuizen is de beste wijze van bestrijding van een epidemie. Drie weken afzondering na het begin is voldoende.

ABRAHAM SOPHIAN. *Municipal control of infantile paralysis.*

LLOYD W. KETRON and JOHN H. KING. *Gastro-intestinal findings in acne vulgaris.* — In 60 pCt. van de gevallen werden afwijkingen gevonden. Mededeeling van de 30 onderzochte gevallen.

VAN GILSE.

Rivista critica di clinica medica 1916, No. 43.

DOMENICO DE SANDRO. *Tre nuovi segni della sciatica: dolore gluteo da pressione del punto soprapopliteo; rotazione all' esterno della gamba e piede o innalzamento del tallone nel cammino laterale: flessione dorsale delle dita del piede nella deambulazione.* — Wordt vervolgd.

G. BARBENSI. *La patogenesi degli edemi renali.* — Wordt vervolgd.

WOLFFENSBERGER.

BOEKAANKONDIGINGEN.

A. VON TSCHERMAK, *Allgemeine Physiologie*. Bd. I.
Berlijn. J. SPRINGER, 1916. Prijs 10 mark.

Er is een tijd geweest, dat boeken geschreven werden, opdat men ze in hun geheel zou lezen en dat het een genot was dit te doen. Een dergelijk boek op het wetenschappelijk gebied, dat men tegenwoordig als „algemeene physiologie” pleegt aan te duiden, is bijv. CL. BERNARD's werk „Leçons sur les phénomènes de la vie, communs aux animaux et aux végétaux”. En hoewel in sommige opzichten van twijfelachtige waarde, is ook VERWORN's „Allgemeine Physiologie” een boek, waar gang in zit; met denkbeelden; van aangename stijl; met genoeg lacunes om het soms al te didactischpedante van den betoogtrant te compenseeren. Kortom, een boek, dat men lezen kan; beginnen te lezen, doorlezen, en ten einde lezen; waar men zich nijdig bij kan maken, maar dat men ten slotte ter zijde zal leggen met het voldane gevoel van allerlei wetenswaardigs, in belletristischen vorm gegoten, tot zich genomen te hebben.

Daarna wage men een poging om het zooveen verschenen boek van TSCHERMAK, dat denzelfden titel draagt, ter hand te nemen...! Dan krijgt men onmiddellijk den zekeren indruk, dat dit niet geschreven is om gelezen te worden. Het is een afschrikwekkend voorbeeld van voortreffelijk ingedeelde, tot tergens toe gedocumenteerde geleerdigheid. Onder elke bladzijde staan minstens een handhoog fijngedrukte noten, behalve de uitvoerige bronnenvermelding aan het eind van elke paragraaf.

En wat de indeeling betreft — wil men bijv. iets weten over de electrochemie van eiwitten, dan zoek men Kapitel II, Teil 2, D, II, 4. De voortreffelijkheid der stelselmatige indeeling gaat zóó ver, dat elk paragraafje, waarvan het begin door een vet hoofdje aangeduid wordt, een artikeltje op zichzelf vormt, dat men afzonderlijk kan gebruiken, waarin men zeer volledig alles vindt, wat men over het onderwerp wenschen kan, en dat men als zoodanig lezen kan en in zich opnemen. Maar een geheel vormt deze oneindige reeks van met groote en kleine letters, groote en kleine cijfers onderscheiden paragraafjes niet. De stof van het boek is streng analytisch behan-